

Enstitüsü	: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı	: İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
Programı	: İç Mimarlık
Tez Danışmanı	: Prof. Dr. Gülay USTA
Tez Türü ve Tarihi	: Yüksek Lisans - Eylül 2022

KISA ÖZET

MODERNİZMİN ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ KONUTLARINDA İÇ MEKAN ORGANİZASYONUNA ETKİSİNİN ARKİTEKT DERGİSİ ÜZERİNDEN İNCELENMESİ

Sena Tuğcu

19. yüzyıl itibari ile sanayi devrimi ve bilim, sanat ve kültür alanında etkilerini göstermeye başlamıştır. Mimarlık alanında birçok yapı türünde hissedilen değişimler en fazla konut alanında kendini göstermiştir. Bunun nedeni toplumsal değişimlerin öncelikle bireyi ve yaşam ortamını etkilemesi olarak düşünülebilir. Yaşanan savaşlar ve devamında Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte özellikle barınma ve konut kavramı acil ve önemli çözüm önerileri geliştirilmesi gereken hususların başında yer almaktadır. Kamu binaları, okullar, sergi evleri, tren garları bu yeni planlama çalışmalarının başında gelmiştir. Yaşanan tahribatlar ve gelişen politik düzenlemelere karşın ülkede mimar sayısının yetersiz olması, yabancı mimarların da kendi ülkelerinde yaşadıkları politik baskılardan kaçarak Türkiye'de oluşan yenilenmeye dahil olma çabası sonucu birçok mimari yapılanma söz konusu olmuştur. Bu yeni yapılanma sürecinde özellikle modernizm sürecinin de getirdiği olarak konut tasarımlarındaki farklılaşmalar dikkatleri çekmektedir.

Bu çalışmada amaç, tarihsel süreçte konut kavramında devrimsel nitelik taşıyan "Modernizm" olgusu sonucu Türkiye'de inşa edilen konut örneklerini, mimarlık disiplininde ilk basılı kaynak olma özelliği taşıyan Arkitekt dergisi üzerinden

inceleyerek tanımlamaktadır. Çalışma ile ilgili 20 adet modern konut olarak seçilmiş ve ülkemizde Erken Cumhuriyet Döneminde mimarlık yapmış üstadların tasarımları seçilmiştir. Modernizm ile ilgili mimari açıdan gelişimi hakkında literatür taraması yapıldığı zaman çalışmaların kütle ve cephe özelinde olduğu, iç mekana dair geliştirilen tasarım yaklaşımlarından bahsedilmediği gözlemlenmiştir. Seçilen 20 konut özelinde Modernizm'in iç mekandaki etkilerini üzere analiz tabloları oluşturulmuştur. Yapılan analizlerde iç mekan özelinde bazı parametreler seçilen konutlar değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Modernizm, Erken Cumhuriyet Dönemi, Konut Kavramı, Arkitekt Dergisi, İç Mekan Olgusu

University : İstanbul Kültür University
Institute : Institute of Graduate Studies
Department : Interior Architecture and Environmental Design
Programme : Interior Architecture
Supervisor : Prof. Dr. Gülay USTA
Degree Awarded and Date : MA – September 2022

ABSTRACT

THE EFFECT OF MODERNISM ON INTERIOR ORGANIZATION IN EARLY REPUBLIC PERIOD HOUSING REVIEW FROM ARKITEKT JOURNAL

Sena Tuğcu

As of the 19th century, the effects of the industrial revolution and science were being felt in art and culture. During this period, changes in architecture have manifested themselves mostly in housing designs. The main reason for such progression are social changes primarily affecting individuals and their living environment. After the Turkish Independence war and the proclamation of the Turkish Republic, the concept of housing and communal living became a significant problem to solve. Public buildings, schools, exhibition houses, and train stations were at the forefront of such architectural plans.

With the destruction of war and the new blooming political regime, the restoration of Turkey became possible through the joint efforts of the insufficient number of Turkish architects and foreign architects who escaped from political pressures in their own countries. In this new architectural era in Turkey, the differentiations in housing designs draw attention, especially as a result of the modernism process.

In this study, the examples of houses built in Turkey as a result of the phenomenon of "Modernism" -which had a revolutionary effect in the concept of housing- are defined

through evaluating the Arkitekt magazine, which is the first printed source in the discipline of Turkish architecture.

Twenty modern residences were selected for this study, which are the designs of masters during the Early Republic Period in Turkey. When a literature review was made about the architectural development of modernism for subject houses, it was concluded that the reviews made were specific to the structural mass and the facade of the buildings, however, the interior design approaches were not mentioned. Analysis tables were created to show the effects of Modernism on the interior design of subject designs. In the analyzes made, some parameters in the interior space were evaluated in the selected houses.

Keywords: Modernism, Early Turkish Republican Period, Housing Concept, Arkitekt Magazine, Interior Space